ललितपुर महानगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

ललितपुर महानगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

वर्ष ९ ललितपुर, मंसिर १४ गते, २०८२ साल, अतिरिक्ताङ्क ७

भाग - २

ललितपुर महानगरपालिका

ललितपुर महानगरपालिकाबाट गरिने बजार अनुगमन कार्यविधि, २०८२

आम उपभोक्ताको स्वास्थ्य, सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्न, उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर, परिमाण एवं मूल्यको अनियमितताबाट उपभोक्तालाई संरक्षण प्रदान गर्न, वस्तु वा सेवाको उत्पादन स्थल, भण्डारण तथा संचय

स्थल, थोक तथा खुद्रा विक्रि स्थल र उपभोग स्थल लगायतका ठाउँहरुमा वस्तु वा सेवा प्रदायक वा बिक्रेताको व्यवसायिक कारोवारको दर्ता, नवीकरण, आपूर्ति, मूल्य, गुणस्तर, नापतौल, विज्ञापन लगायतका व्यापारिक क्रियाकलापको नियमन गर्न तत्काल महानगरपालिकाबाट नियमित रुपमा प्रभावकारी रुपमा बजार अनुगमन गर्न आवश्यक भएकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिम ललितपुर महानगरपालिकाले नगर कार्यपालिकाबाट पारित गरी यो कार्यविधि लागु गरेको छ ।

परिच्छेद -१
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

(क) यस कार्यविधिको नाम “ललितपुर महानगरपालिकाबाट गरिने बजार अनुगमन कार्यविधि, २०८२” रहेको छ ।

(ख) यो कार्यविधि ललितपुर महानगरपालिका नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषाः विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) **“उप प्रमुख”** भन्नाले महानगरपालिकाका उप प्रमुखलाई सम्झनुपर्छ ।

(ख) "**उपभोक्ता हित संरक्षण समिति**" भन्नाले महानगरपालिका उपप्रमुखको संयोजकत्वमा गठित समिति बुझ्नुपर्दछ।

(ग) "**कार्यालय**" भन्नाले ललितपुर महानगरपालिकाको कार्यालय सम्झनु पर्दछ।

(घ) "**प्रदायक**" भन्नाले वस्तु वा सेवाको उत्पादक, आयातकर्ता, भण्डारण वा विक्रि वितरण गर्ने व्यक्ति वा संस्था सम्झनु पर्दछ।

(ङ) "**वस्तु**" भन्नाले उपभोक्ताले उपभोग वा प्रयोग गर्ने शुद्ध उत्पादन, असल उपभोग, वस्तुको संमिश्रणबाट सुद्ध बनेको पदार्थ सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले उपभोग्य वस्तुको निर्माणमा प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ, रङ्ग, सुगन्ध वा रसायनलाई समेत जनाउँछ।

(च) **"विक्रेता"** भन्नाले वस्तु वा सेवाको उत्पादक, पैठारीकर्ता, थोक वा खुद्रा विक्रेता, व्यवसायी सेवा प्रदायक निकाय समेतलाई सम्झनु पर्दछ। सो शब्दले होटल, लज, होष्टेल, रेस्टुरेन्ट, खाजाघर संचालक आदिलाइ समेत जनाउने छ।

(छ) **"स्थानीय सरकार"** भन्नाले महानगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ। नगरपालिका भन्नाले महानगरपालिका समेत लाई जनाउने छ।

(ज) **"सेवा"** भन्नाले व्यवसायिक सेवा, संचार सेवा, निर्माण तथा इन्जिनियरिङ्ग सेवा, वितरण सेवा,

शिक्षा सेवा, वातावरणीय सेवा, वित्तिय सेवा, स्वास्थ्य र सामाजिक सेवा, पर्यटन सेवा, मनोरञ्जन तथा खेलकुद सेवा, यातायात सेवा लगायतका दस्तुर/पारिश्रमिक लिई वा नलिई प्रदान गरिने सम्पूर्ण सेवाहरू सम्झनुपर्दछ।

(झ) **"समिति"** भन्नाले दफा ४ बमोजिम महानगरपालिकाका उप-प्रमुखको संयोजकत्वमा गठित बजार अनुगमन समिति भन्ने सम्झनुपर्दछ।

(ञ) **अनुगमन टोली"** भन्नाले कार्यालयले सरोकारवाला सहित गठन गरेको बजार अनुगमन टोली सम्झनु पर्दछ।

(ट) "अनुचित व्यापारिक तथा व्यवसायजन्य क्रियाकलाप" भन्नाले उपभोक्ता संरक्षण ऐनको दफा १६ बमोजिमका कुनै पनि क्रियाकलाप सम्झनु पर्दछ।

(ठ) " उत्पादन" भन्नाले कुनै वस्तु बनाउने, तयार गर्ने, प्रशोधन गर्ने, परिणत गर्ने, संमिश्रण गर्ने, प्याकिङ्ग वा पुनः प्याकिङ्ग गर्ने, एसेम्वलिङ्ग गर्ने वा लेबल लगाउने प्रक्रिया वा त्यस सम्बन्धमा अपनाइने कुनै वा सबै प्रक्रिया सम्झनु पर्दछ।

(ड) "उपभोक्ता" भन्नाले कुनै बस्तु वा सेवा उपभोग तथा प्रयोग गर्ने व्यक्ति वा संस्था सम्झनु पर्दछ।

(ढ) "उपभोक्ता संस्था" भन्नाले उपभोक्ताको हक हित संरक्षण, सम्बर्द्धनको लागि प्रचलित कानुन बमोजिम स्थापना भएको संस्था सम्झनु पर्दछ ।

(ण) "ऐन" भन्नाले सङ्घीय सरकारद्धारा जारी गरिएको उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५ सम्झनु पर्दछ ।

(त) "कार्यविधि" भन्नाले महानगरपालिकाको बजार अनुगमन कार्यविधि २०८२ लाई सम्झनु पर्छ ।

(थ) "गुणस्तरहीन वस्तु" भन्नाले देहायको कुनै अवस्था भएको वा रहेको उपभोग्य वस्तु सम्झनु पर्दछ ।

(१) लेवलमा उल्लेख गरिएको भन्दा कम गुणस्तर भएको वा त्यस्तो वस्तुमा हुनु पर्ने आवश्यक तत्व वा पदार्थको परिमाण घटाइएको वा अर्को कुनै पदार्थ मिसावट गरिएको,

(२) मानव स्वास्थ्यलाई हानि हुने गरी सडेको, गलेको, फोह्रोरमैला, विषादी मिश्रण गरी तयार गरिएको वा स्वास्थ्यलाई हानि हुने कुनै रसायन, रङ्ग वा सुगन्ध प्रयोग गरिएको,

(३) वस्तुको केही भाग वा सबै भाग कुनै रोगी वा रोगकारक पशुपक्षी वा हानिकारक वनस्पतिबाट बनाइएको,

(४) तोकिएको मापदण्ड पुरा नगरी उत्पादन, ढुवानी, संचय, भण्डारण वा बिक्री गरिएको,

(५) उपभोग्य वस्तुको गुणस्तर तोकिएकोमा सोही बमोजिम र नतोकिएकोमा उत्पादकले उल्लेख गरे बमोजिमको गुणस्तर नभएको , अखाध्य वस्तु ।

(द) "महानगरपालिका" भन्नाले ललितपुर महानगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(ध) "नियमावली" भन्नाले सङ्घीय सरकारद्धारा जारी गरिएको उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०७६ सम्झनु पर्दछ ।

(न) "लेबल" भन्नाले वस्तु वा वस्तु राखिएको भाँडो वा त्यस्तो वस्तु वा वस्तुमा लेखिएको, छापिएको, लिथो गरिएको, चिन्ह लगाएको, इम्बोर्स गरिएको, समावेश गरिएको वा अन्य कुनै किसिमले देखाइएको ट्याग, चिन्ह, तस्विर वा अन्य विवरणात्मक वस्तु सम्झनु पर्छ ।

(प) "वस्तुको मूल्य" भन्नाले उत्पादन गर्दा तोकिएको मूल्य, लेबल लगाइएको मूल्य, एम.आर.पि.,आयात प्रज्ञापन पत्रमा तोकिएको मूल्य वा उत्पादकले श्रोतमा नै तोकेको मूल्य पदार्थ सम्झनु पर्छ ।

(फ) "विभाग" भन्नाले संघीय सरकार अर्न्तगतको वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता हित संरक्षण विभाग सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२
उपभोक्ता हित संरक्षण समिति

३. **उपभोक्ता हित संरक्षण एवं बजार अनुगमन** समिति उपभोक्ताको हित संरक्षण सम्बन्धी बिषयमा आवश्यक नीतिगत ब्यवस्था गर्न तथा बजार अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउनको लागि महानगरपालिकाले उपभोक्ता हित संरक्षण एवं बजार अनुगमन समिति गठन गर्नेछ ।

४. उपभोक्ता हित संरक्षण एवं बजार अनुगमन समितिको गठन देहाय अनुसार हुनेछ :

(१)(क)	ललितपुर महानगरपालिकाका उपप्रमुख	-संयोजक
(ख)	उद्योग, पर्यटन, संस्कृति समितिका संयोजक	- सदस्य
(ग)	कानुन महाशाखा प्रमुख	- सदस्य
(घ)	जिल्ला प्रशासन कार्यालयका अधिकृत प्रतिनिधी	- सदस्य
(ङ)	उद्योग, पर्यटन, संस्कृति समितिका सदस्य सचिव	- सदस्य
(च)	उद्योग बाणिज्य संघको प्रतिनिधि	- सदस्य
(छ)	उपभोक्ता हित संरक्षण संस्था वा प्रतिनिधि	- सदस्य

(ज) नगर प्रहरी बल प्रमुख वा निजले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि - सदस्य

(झ) आन्तरिक राजस्व कार्यालयका प्रतिनिधि - सदस्य

(ञ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको अधिकृत कर्मचारी -सदस्य सचिव

(२) दफा १ बमोजिम गठित समितिमा अनुगमनको क्रममा सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्षलाई आमन्त्रितको रुपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(३) सरोकारवालालाई आमन्त्रित गर्नु पर्ने ।

५. समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था :

(क) समितिको बैठक प्रत्येक महिनाको कम्तिमा १ पटक अनिवार्य रुपमा बस्नु पर्नेछ ।

(ख) समितिले बैठकमा आवश्यकता अनुसार विषयगत विज्ञ, सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधी भई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(ग) समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(घ) बैठक भत्ता सम्बन्धी व्यवस्था परचलति तोके बमोजिम हुनेछ ।

६. समितिको काम कर्तब्य र अधिकार

(क) उपभोक्ता हित संरक्षणको लागि आबश्यक नीतिगत व्यवस्था गर्ने ।

(ख) अत्यावश्यक बस्तुहरुको माग र आपूर्तिको अवस्था सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन र मागको प्रक्षेपण गर्ने,

(ग) उपभोक्तको हित संरक्षण गर्न आपूर्ति व्यवस्था र उपभोग्य वस्तु वा सेवाको छड्के अनुगमन गर्ने,

(घ) महानगरपालिकाले दिएको अन्य निर्देशन र आदेशको कार्यान्वयन गर्ने/गराउने ।

(ङ) उपभोक्ता हित विपरित कार्यमा आवश्यक कानुनी कारवाहीको लागि निरीक्षण वा अनुसन्धान अधिकृत तोक्ने ।

(च) बजार अनुगमनको पूर्व कार्य योजना र मासिक अनुगमन कार्यतालिका बनाउने ,

(छ) स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम नियमित रूपमा बजार अनुगमन गर्ने र आवश्यकता बमोजिम आकस्मिक वा विशेष अनुगमन गर्ने,

(ज) वस्तु वा सेवाको दर्ता, आपूर्ति, मूल्य, गुणस्तर, नापतौल, विज्ञापन लगायतका व्यापारिक क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने,

(झ) कालोबजारी, अखाद्य वस्तु विक्री वितरण एकाधिकार (सिन्डिकेट), मिलीमतोपूर्ण भाउ निर्धारण (कार्टेलिङ्ग), कृतिम अभाव तथा बजार प्रवेशमा अवरोध गर्ने जस्ता गैर प्रतिस्पर्धी

व्यापारिक क्रियाकलाप भए/ नभएको अनुगमन गर्ने,

(ञ) कुनै वस्तुको अनुचित व्यापारिक कियाकलाप (मिसावट/गुणस्तरहिन) कम तौल भएको देखिएमा/भेटिएमा आवश्यकता अनुसार तत्काल त्यस्ता वस्तु जफत गर्ने, नष्ट गर्ने, कारोवार रोक्का गर्ने वा बन्द गर्ने लगायतका कार्य गर्ने,

(ट) अनुगमनको क्रममा उपभोक्ता हित विपरित क्रियाकलाप गरेमा तोकिए बमोजिम दण्ड जरीवाना गर्ने ।

(ठ) समितिले आवश्यक ठानेमा समितिका पदाधिकारीको संयोजकमा विशेष टोली गठन गर्न सक्नेछ ।

(ड) बजार अनुगमन प्रतिवेदन मासिक रुपमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(ढ) विषयगत क्षेत्रको अनुगमन गर्ने कार्यमा सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको विज्ञ/प्रतिनिधि अनिवार्य रुपमा समावेश गराउनु पर्नेछ ।

(बिषयगत बिज्ञ वा प्रतिनिधी भन्नाले, जस्तै खाद्य वा कृषि उपजको लागि खाद्य निरीक्षक वा उपलब्ध नभएमा कृषि प्राविधिक बुझिने छ ।)

परिच्छेद -३
बजार अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था

७. वस्तु वा सेवाको दर्ता, आपूर्ति, मूल्य, गुणस्तर, नापतौल लगायतका व्यापारिक क्रियाकलापलाई उपभोक्ता मैत्री बनाउन महानगरपालिकाले निम्न व्यवस्था गर्नुपर्नेछ :-

(क) गुणस्तरीय उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको सहज र सर्वसुलभ आपूर्ति हुने वातावरणको सुनिश्चितता सहित उपभोक्ताको हक र हितको संरक्षण गर्न कार्यालयमा उपभोक्ता हित संरक्षण शाखा/इकाई/डेक्सको व्यवस्था गरी नियमित र प्रभावकारी बजार अनुगमनको व्यवस्था गर्ने,

(ख) बजार प्रणालीलाई प्रतिस्पर्धी र उपभोक्ता प्रति जिम्मेवार तुल्याउन प्रचलित कानुनको कार्यान्वयनमा जोड दिने,

(ग) उपभोक्ता शिक्षा सम्बन्धी सचेतना र बजार अनुगमनको कार्ययोजना तयार गरी उपभोक्ता हित संरक्षणको विषयलाई विशेष प्राथमिकतामा राख्ने,

(घ) उपभोक्तालाई सचेत र जागरूक तुल्याउन वडा समितिको कार्यालयदेखि नै उपभोक्ता सचेतना लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने,

(ङ) महानगरपालिका अन्तर्गत स्थापित वा संञ्चालित उद्योग व्यवसायको दर्ता, नवीकरण, बिल विजक तथा बिक्रीको लागि राखिएका मालवस्तु, नापतौल, गुणस्तर, लेबल, आपूर्ति, आदिको अनुगमन गर्ने,

(च) तरकारी, फलफूल, माछा, मासु, मिठाई पसल, डेरी, होटल लगायतका खाद्यवस्तुको बिक्री स्थलको मापदण्ड तोक्ने र छुट्टै फलफूल तथा तरकारी बजार र वधशालाको व्यवस्था गर्ने,

(छ) औषधि पसलको अनुगमन गर्न औषधि व्यवस्था विभागको समन्वयमा गर्न सकिनेछ ।

८. बजार अनुगमनमा ध्यान दिनु पर्ने विषयहरु :

१. बजार अनुगमन गर्दा निम्न विषयमा विशेष ध्यान दिनु पर्नेछ ।

(क) बिक्रेता वा सेवा प्रदायकले नियमक निकायबाट कानुन बमोजिम प्रदान गरिने गरेको व्यवसाय दर्ता प्रमाण-पत्र, स्थायी लेखा नम्बर (PAN) को प्रमाण-पत्र, खाद्य अनुज्ञा-पत्र, औषधी पसल दर्ता प्रमाण-पत्र लगायतका आवश्यक कागजातहरु लिए नलिएको साथै प्रमाणपत्र नियमित रुपमा नवीकरण भए/नभएको हेर्ने । प्रमाणपत्र नलिएको वा नवीकरण गरेको नदेखिएमा बढीमा ७ दिन भित्र सो कार्य गरी कार्यालयमा पेश गर्न लिखित निर्देशन दिने ।

(ख) बिक्रेता वा सेवा प्रदायकले आफ्नो व्यवसायको साइनबोर्ड राखेको छ/छैन हेर्ने । नराखेको भए ३ दिनभित्रमा राखि कार्यालयमा जानकारी दिन लिखित निर्देशन दिने ।

(ग) प्रदायकले वस्तुको विक्री कक्षमा मूल्य सूची राखेको छ /छैन हेर्ने । नराखेको भए ३ दिन भित्रमा राखि कार्यालयलाई सो को जानकारी दिन लिखित निर्देशन दिने ।

(घ) माल, वस्तुको परिमाण, मूल्य, गुणस्तर र तौल ठिक छ /छैन हेर्ने,

(ङ) प्याकेजिङ्ग गरिएको वस्तुको लेबलमा उत्पादक वा पैठारीकर्ताको नाम, उत्पादन मिति, उपभोग्य अवधि वा मिति, अधिकतम खुद्रा मूल्य, मिश्रण, भण्डारण र उपभोग गर्ने तरिका उल्लेख गरिएको छ/छैन हेर्ने,

(च) औषधि वा औषधियुक्त पदार्थ भए सो को प्याकिङ्ग प्रयोग गर्ने तरिका उल्लेख छ/छैन हेर्ने । औषधीविज्ञ (फार्मासिष्ट) औषधी बिक्री स्थलमा भए/नभएको एवं औषधि विक्रेता प्रमाणपत्र समेत हेर्ने ।

(छ) उपभोग्य मिति नाघेको औषधी, प्रशोधित पानी, विस्कुट, पाउरोटी लगायतका खाद्य तथा उपभोग्य वस्तुहरू फेला परेमा तत्काल गई कारवाहीको लागि प्रकृया अगाडि बढाउने,

(ज) उत्पादन मिति, उपभोग्य मिति केरमेट गरेको वा पुनः लेबलिङ्ग वा छपाई गरेको छ/छैन हेर्ने । पुनः लेबलिङ्ग वा छपाई गरेको पाईएमा त्यस्तो वस्तु

जफत गर्ने, वस्तुको प्रकृति अनुसार मुचुल्का गरी नष्ट गर्ने,

(झ) माछामासु, फलफूल, तरकारी, मिठाई पसल, डेरी र होटल बधशाला वा माछा मासु विक्रीस्थल सफासुग्घर र मापदण्ड अनुसार छ/छैन हेर्ने । नभएमा कसुरको प्रकृति अनुसार सजग गराउने वा चेतावनी दिने तथा अटेरी गरेमा तोकिए बमोजिम दण्ड जरीवाना गर्ने,

(ञ) विक्रेता वा क्रेतालाई वस्तुको विल विजक जारी गरेको छ/छैन हेर्ने । विल अनिवार्य गर्न निर्देशन दिने ।

२. महानगरपालिकाले अनुसूची-२ मा उल्लेखित वस्तु र सेवाको अनुगमन गर्दा कैफियत देखिएमा तत्काल कारवाही गर्न सक्नेछ ।

९. **तत्काल कारवाही गरिने :** (१) अनुगमन टोलीले दफा ८ बमोजिम बजार अनुगमन गर्दा कैफियत देखिएमा तत्काल देहाय बमोजिम गर्न सक्नेछ ।

(क) दफा ८ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम प्रमाण पत्र नलिएको वा नवीकरण अद्यावधिक गरेको नदेखिएमा बढीमा ७ दिन भित्र सो कार्य गरी कार्यालयमा पेश गर्न लिखित निर्देशन दिने,

(ख) दफा ८ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिम साईनबोर्ड राखेको नदेखिएमा बढीमा ३ दिन भित्र

बढीमा ३२ वर्ग फिटको राखी सोको जानकारी दिन लिखित निर्देशन दिने,

(ग) दफा ८ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिम मूल्य सूची राखेको नदेखिएमा बढीमा ३ दिन भित्रमा राखी सोको जानकारी दिन लिखित निर्देशन दिने,

(घ) दफा ८ को उपदफा (१) को खण्ड (घ), (ङ), (छ) र (झ) मा उल्लेखित मापदण्ड विपरितका कार्यहरु गरेको पाईएमा बढीमा ७ दिन भित्र सुधार गर्न लिखित निर्देशन दिने र मुचुल्का उठाई त्यस्ता औषधि र उपभोग्य वस्तुहरु नष्ट गर्ने,

(ङ) दफा ८ को उपदफा (१) को खण्ड (ञ) अनुसार बिलबिजक जारी नगरेकोमा ७ दिन भित्र अनिवार्य रुपमा बिलबिजक जारी गर्ने व्यवस्था मिलाउन लिखित निर्देशन दिने,

(च) दफा ८ को उपदफा (१) को खण्ड (ज) विपरितको कार्य गरेको पाईएमा मुचुल्का उठाई त्यस्ता उपभोग्य वस्तुहरु नष्ट गर्ने र तत्काल कारवाहीको लागि सम्बन्धित निकायमा पठाउनु पर्ने,

(छ) दफा ८ को उपदफा (१) को खण्ड (च) विपरित भएको पाइएमा तत्काल औषधि पसल बन्द गर्न लगाई सम्बन्धित निकायमा पठाउनु पर्नेछ।

(२) यस निर्देशिका बमोजिम अनुगमन टोलीबाट गरिने बजार अनुगमनमा कसैले बाधा,

अवरोध गरेमा त्यस्तो नगर्न सजग गराउने वा चेतावनी दिने र चेतावनीलाई पनि अटेर गरेमा २० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(३) सेवा प्रदायक वा बिक्रेताबाट उपदफा (२) बमोजिम बाधा, अवरोध गरेको देखिएमा कारवाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।

(४) यस दफा बमोजिम गरिएको कारवाहीको जानकारी त्रैमासिक रुपमा नगरकार्यपालिकामा जानकारी गराउने ।

परिच्छेद-४
उजुरी सम्बन्धी व्यवस्था

१०. **उजुरी दिन सक्नेः**

(क) कुनै वस्तु वा सेवाको विक्रेता वा प्रदायकले उपभोक्ताको हित विपरित व्यापारिक क्रियाकलाप गरेको भनि कुनै पनि व्यक्तिले उपभोक्ता हित संरक्षण समिति वा बजार अनुगमन टोली वा कार्यालयको उपभोक्ता हित संरक्षण हेर्ने शाखा, मौखिक वा लिखित सूचना वा उजुरी दिन सक्ने, साथै सो का लागि टोल फ्रि नम्बर ११३१ मा समेत टिपाउन सकिनेछ ।

(ख) उपदफा (क) बमोजिमको निकायले उजुरी वा सार्वजनिक सञ्चार माध्यमबाट प्राप्त सूचनालाई उजुरीको रूपमा ग्रहण गर्न सक्नेछ,

(ग) उपदफा (क) वा (ख) बमोजिमको उजुरी वा अन्य कुनै सरकारी निकायबाट अनुगमनको लागि लेखि आएमा सो लाई समेत उजुरीको रूपमा ग्रहण गरी बजार अनुगमन टोलीले अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नु पर्नेछ,

(घ) उपदफा (ग) बमोजिम अनुगमन तथा निरिक्षण गर्दा विक्रेता वा सेवा प्रदायकले प्रचलित कानुन वा मापदण्ड विपरित व्यापारिक क्रियाकलाप गरेको पाइएमा तत्काल कारवाही चलाउनु पर्नेछ,

(ङ) उपदफा (घ) बमोजिम अनुगमन टोलीले गरेको काम कारवाहीमा चित्त नबुझेमा विक्रेताले प्रचलित कानुन बमोजिम महानगरपालिकाका उपप्रमुख समक्ष लिखित रुपमा उजुरी दिन सक्नेछ, ।

परिच्छेद-५
अनुगमन सम्बन्धी प्रकृया

११. **अनुगमनको पूर्व तयारी :** अनुगमन टोलीले अनुगमन गर्नु पूर्व देहायको तयारी गर्नु पर्नेछ :

(क) निरीक्षण वा अनुगमनमा जानुपूर्व अत्यावश्यक वस्तु तथा सेवा मध्ये कुन कुन विषयलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्ने भन्ने किटान गरी विषयसूची तयार गर्नुपर्नेछ ।

(ख) अनुगमनमा जाँदा अनुगमन गरिने वस्तु वा सेवासँग सम्बन्धित ऐन नियमहरू, विवरण र चेकलिस्ट साथै लिइ जानुपर्नेछ ।

(ग) वस्तु तथा सेवाको आपूर्ति, विक्री वितरण, मूल्य, गुणस्तर आदिको बारेमा पर्याप्त सूचना र जानकारी हासिल गर्नुपर्नेछ ।

१२. <u>बजार अनुगमन गर्ने प्रकृया:</u>

(क) बजार अनुगमन गर्दा अनुगमनमा खटिइ जाने व्यक्तिले आफ्नो परिचय पत्र देखाई बजार अनुगमन गर्नुपर्नेछ । अनुगमन टोलिको संयोजकले अनुगमनको आवश्यकता बारे जानकारी गराउनु पर्नेछ र सम्बन्धित व्यवसायीले बिना कुनै अवरोध अनुगमन गर्न दिनुपर्नेछ ।

(ख) उपदफा (क) बमोजिम बजार अनुगमन गर्दा सम्बन्धित व्यवसायीले बाधा बिरोध गरेमा बाधा बिरोध गर्नेलाई प्रचलित कानुन बमोजिम कारवाहीको लागि सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गर्न वा लेखी पठाउन सक्नेछ ।

(ग) अनुगमन टोलीले बजार अनुगमन गर्दा वस्तु वा सेवाको नमूना संकलन गर्नुपर्ने देखिएमा प्रचलित कानून बमोजिम नमूना संकलन गरी सोको यथार्थ विवरण खुलाई सम्भव भएसम्म सम्बन्धित व्यवसायीको समेत दस्तखत भएको स्थलगत मुचुल्का बनाउनु पर्नेछ । सम्बन्धित व्यवसायीले

मुचुल्का दस्तखत गर्न नमानेमा सोही व्यहोरा जनाई उपस्थित व्यक्तिहरूको रोहवरमा मुचुल्का तयार गरी आवश्यकता अनुसार सिलबन्दी समेत गरी परीक्षणको लागि यथासिघ्र सम्बन्धित निकायमा नमूना सहित लेखि पठाउनुपर्नेछ ।

(घ) अनुगमन टोलीले बजार अनुगमन गर्दा तत्काल केही सुधार गर्नुपर्ने देखेमा सम्बन्धित व्यवसायीलाई अवधी तोकी स्थलगत लिखित निर्देशन दिई सुधार गर्न लगाउन सक्नेछ ।

(ङ) बजार अनुगमन टोलीले बजार अनुगमन गर्दा कुनै वस्तु तत्काल नष्ट नगरे जनस्वास्थ्यमा असर पर्ने देखिएमा त्यस्ता वस्तुको नमूना संकलन गरी प्रमाणको रूपमा सुरक्षित राखि अरू प्रचलित कानून बमोजिम आवश्यक प्रक्रिया पुऱ्याई सम्बन्धित व्यवसायी र उपस्थित व्यक्तिहरूको रोहवरमा मुचुल्का गरी वातावरणमा असर नपर्ने गरी त्यस्तो वस्तु नष्ट गर्नुपर्नेछ । संकलित नमूना आवश्यकता अनुसार परीक्षणका लागि प्रयोगशालामा पठाउन सकिनेछ ।

१३. **दण्ड जरीवाना सम्बन्धी व्यवस्था :**

(१) कसैले पनि महानगरपालिका क्षेत्र भित्र तपसिलका कसुर गरेमा कसुरको मात्रा हेरी अनुगमन समितिले वा समितिले तोकेको निरीक्षकबाट रु.

५,०००/- हजारदेखि रु. २०,०००/- हजारसम्म जरीवाना गर्न सकिनेछ ।

(क) महानगरपालिका क्षेत्र भित्र बिक्री वितरण गर्ने उद्देश्यले स्थापित वस्तु वा सेवाका उत्पादक, आयातकर्ता, ढुवानीकर्ता, संचयकर्ता, संकलनकर्ता लगायतका प्रदायक वा बिक्रेताले आफ्नो कारोवार संचालन गर्दा नगरपालिकामा दर्ता नगरी वा अनुमति नलिई कारोवार संचालन गरेमा वा दर्ता वा अनुमति प्राप्त गरेको स्थलमा बाहेक अन्यत्र सेवा संचालन गरेमा ।

(ख) तोकिए भन्दा बढी तह कायम हुने गरी वस्तु वा सेवाको बिक्री वितरण गरेमा वा अखाद्य वस्तु बिक्री वितरण गरेको पाईएमा ।

(ग) समय गुज्रेको खाद्य सामाग्री बिक्री वितरण गरेको पाईएमा परिणामको आधारमा जरीवाना गरिनेछ ।

(घ) महानगरपालिका वा समितिले मागेको वस्तु र सेवाको मौज्दात वा संचय लगायतका विवरण तोकिएको समय भित्र उपलब्ध नगराएमा ।

(ङ) कानुनले तोकेको गुणस्तर वा मापदण्ड पुरा नगरी उद्योग, फर्म, व्यवसाय, कारोवार वा सेवा प्रदान गरेमा ।

(च) सडे गलेको फलफूल बिक्री वितरण गरेमा वा सोबाट जुस बनाई बिक्री वितरण गरेको पाईएमा ।

(२) कसैले पनि नगरपालिका क्षेत्र भित्र तपसिलका कसुर गरेमा कसुरको मात्रा हेरी अनुगमन समितिले र ५,०००/- हजारदेखि १०,०००/- हजारसम्मको जरीवाना गर्न सकिनेछ ।

(क) नगरपालिकामा दर्ता गरिएको उद्योग, फर्म, पसल, कारोवार, व्यवसाय, हाटबजार, मेला, महोत्सवले दर्ता वा अनुमति नविकरण नगरेमा ।

(ख) सुपथ मूल्यको पसलको मालवस्तुलाई बढी मूल्यमा बिक्री वितरण गरेमा ।

(ग) मूल्य सूची तथा दर्ता प्रमाण पत्र नराखेमा ।

(३) कसैले पनि महानगरपालिका क्षेत्रभित्र तपसिलका कसुर गरेमा कसुरको मात्रा हेरी २० हजार रुपैयाँदेखि ५० हजार रुपैंयाँ जरीवाना गर्न सक्नेछ ।

(क) कृतिम अभावको सिर्जना, जम्माखोरी, कृतिम, मूल्यवृद्धि र नाफाखोरी जस्ता कार्य गर्ने, गराउने गरेमा ।

(ख) वस्तु वा सेवाको कारोवार गर्दा महानगरपालिका क्षेत्रको सरसफाई र स्वच्छतामा हानी नोक्सानी गर्ने गरी गतिविधि गरेमा ।

(ग) तोकिएको अधिकतम मूल्य भन्दा बढी हुने गरी वस्तु वा सेवाको बिक्री वितरण गरेमा ।

(घ) गुणस्तरहिन अखाध्य वस्तु वा सेवाको उत्पादन, पैठारी वा बिक्री वितरण गर्ने गराउने ।

(ङ) अनुचित व्यापारिक क्रियाकलाप गरेमा ।

(४) उपदफा (१), (२) र (३) बमोजिम जरीवाना गर्ने गरी निर्णय भएको मितिले सात दिन भित्र सो जरीवाना नतिर्ने, नबुझाउने प्रदायक विरुद्ध महानगरपालिकाले त्यस्तो वस्तु वा सेवा सिलबन्दी गरेर राख्ने र त्यस्तो वस्तु वा सेवाको उत्पादन, ढुवानी, पैठारी वा बिक्री वितरण गर्ने व्यवसायीको अन्य वस्तु समेत रोक्का राख्न सक्नेछ ।

(५) अनुगमन गरिएका माल वस्तुको प्रकृति अनुसार मुचुल्का उठाउनु पर्नेमा मुचुल्का उठाउने, चेकलिष्ट अनुसार भए नभएको हेर्ने र नमूना परीक्षण लिनुपर्ने भएमा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ वा महानगरपालिकाबाट स्वीकृत कानुनमा व्यवस्था भएकोमा सोही बमोजिम गर्ने । यदि त्यस्तो व्यवस्था नभएकोमा खाद्य नियमावली, २०२७ को नियम १० वा उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०५६ को नियम २७ अनुरूप वा नेपाल गुणस्तर ऐन, २०३७ वा प्रचलित कानून बमोजिम नमूना संकलन गर्नुपर्नेछ ।

(६) समितिले वस्तु वा सेवा क्षेत्रमा अनुचित व्यापारिक क्रियाकलाप (Unfair Trade Practices), कानूनद्धारा नियन्त्रित वा निषेधित व्यापारिक

क्रियाकलाप (Restrictive Trade Practices) र एकाधिकारपूर्ण व्यापारिक क्रियाकलाप (Monopolistic Trade Practices) भए नभएको विषयमा समेत अनुगमनका क्रममा हेर्नुपर्नेछ ।

माथि लेखिएको भन्दा अन्य कसुर गरेको देखिएमा उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन नियम, खाद्य ऐन नियम, औषधी विक्री वितरण सम्बन्धी ऐन नियम, कालो बजारी तथा अन्य केही सामाजिक अपराध तथा सजाय ऐन, मासु जाँच ऐन, लगायतकाको) नापतौल ऐन समेत अधीनमा रही बजार अनुगमनबाट दोषी पाइएका व्यवसायी उपर थप कानुनी कारवाही र दण्ड सजाय गर्न बाधा पर्ने छैन ।

परिच्छेद -६
आचार संहिता

१४. आचार संहिता: बजार अनुगमन गर्न जाने अनुगमन टोलीले निम्न बमोजिमको आचार संहिता पालना गर्नुपर्नेछ :

(क) अनुगमन टोलीले अनुगमन गर्ने स्थल र अनुगमन गरिने वस्तुको बारेमा सो कार्यमा संलग्न सदस्यहरू बाहेक अरू कसैलाई पनि सो बारेमा पूर्व सूचना वा जानकारी गराउनु हुँदैन,

(ख) अनुगमनमा खटिने व्यक्तिले आफ्नो नातागोता वा इष्टमित्र कहाँ अनुगमन गर्न जानुहुँदैन,

(ग) अनुगमन कार्यमा संलग्न कुनै पनि सदस्यले अनुगमन गर्ने विक्रेता व्यवसायीबाट कुनै पनि किसिमको चन्दा, दान, दातव्य वा उपहार स्वीकार गर्नु हुँदैन,

(घ) अनुगमन गर्न जाँदा प्रदायकहरूले दिएको सुविधा तथा आतिथ्य स्वीकार गर्नुहुँदैन,

(ङ) कुनै किसिमको प्रलोभन वा मोलाहिजामा पर्नुहुँदैन,

(च) अनुगमनको कारवाही सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्दा अनुगमन टोलीको नेतृत्व गर्ने व्यक्तिबाट मात्र प्रवाह गर्नुपर्नेछ तथा अनुगमन टोलीमा रहने अन्य सदस्यहरूलाई जानकारी दिनु हुँदैन् ,

(छ) बजार अनुगमन गर्दा अनुगमन टोलीका पदाधिकारीहरू प्रदायक समक्ष मर्यादित तरीकाले प्रस्तुत हुनुपर्ने र व्यवसायीको भण्डारण स्थल वा पसलबाट जथाभावी तरिकाले माल वस्तु निकाल्नु हुँदैन ,

(ज) अनुगमन टोलीका कुनै सदस्यले अनुगमन सम्बन्धी कार्य गर्दा गोप्यता भङ्ग गर्ने लगायत अन्य कुनै गैरकानूनी काम गरेमा कर्मचारी भए प्रचलित कानून बमोजिम विभागीय कारवाही गर्न र अन्य व्यक्ति भए टोलीबाट हटाई प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गर्न सकिनेछ,

(झ) मानव अधिकारवादी संघसंस्था, उपभोक्ता हकहित संरक्षण कार्यमा संलग्न संस्थाहरू, विभिन्न सञ्चार माध्यममा कार्यरत सञ्चारकर्मी प्रतिनिधिहरूले अनुगमन कार्यलाई सहयोग पुग्ने गरी अनुगमन प्रक्रियाको स्थलगत अवलोकन गर्न सक्नेछन् ।

तर सामान जफत गर्ने, धुल्याउने वा नष्ट गर्ने वा सिलबन्दी गर्ने कार्यमा सम्बन्धित आधिकारिक कर्मचारी वा प्रहरीद्वारा नै कार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद -७
विविध

१५. बजार अनुगमन समितिको कार्यक्रम तथा बजेटः

(क) महानगरपालिकाले आफ्नो श्रोत साधन र जनशक्ति प्रयोग हुने गरी बजार अनुगमनका लागि आवश्यक कार्यक्रम र बजेट प्राथमिकताका साथ बार्षिक कार्यक्रममा समावेश गर्नुपर्नेछ,

(ख) नेपाल सरकारबाट बजार अनुगमनका लागि अनुदान प्राप्त भएमा सोही अनुसार कार्यक्रममा समावेश गर्नुपर्नेछ,

(ग) बार्षिक कार्यक्रममा उपभोक्ता सचेतनाको कार्यक्रम समेत समावेश गर्नुपर्नेछ,

(घ) बजार अनुगमनको क्रममा नमूना संकलन गर्दा प्रदायकलाई वस्तुको मूल्य भूक्तानी गरी बील लिनुपर्ने हुन्छ,

(ङ) बजार अनुगमन टोलीमा खटिएका व्यक्तिहरूलाई अनुगमन गरे बापत परिबहन भत्ता रु. १०००/- उपलव्ध गराउनेछ ।

१६. **स्थानीय प्रशासनको कर्तव्यः** बजार अनुगमन गर्दा अनुगमन टोलीले सुरक्षा माग गरेमा तत्काल त्यस्तो सुरक्षा उपलब्ध गराउनु स्थानीय प्रशासनको कर्तव्य हुनेछ ।

१७. **असल नियतले गरेका काम बचाऊः** यस कार्यविधि बमोजिम बजार अनुगमन गर्दा असल नियतले गरेका कामको सम्बन्धमा टोलीका संयोजक तथा सदस्यहरू उपर कुनै कारवाही हुने छैन । तर दफा १४ विपरित कार्य गरेमा कानून बमोजिम कार्वाही हुनेछ ।

१८. **प्रचलित कानुन बमोजिम हुने**:

(क) यस निर्देशिकामा भएको व्यवस्थाले प्रचलित कानुन बमोजिम हुने अन्य अनुगमन कार्यलाई बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

१९. **प्रतिवेदनः**

(क) बजार अनुगमनको त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।

२०. **बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकारः** यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा उपभोक्ता हित संरक्षण तथा मूल्याङ्कन समितिको वैठकबाट निर्णयका

लागि बाधा अड्काउ फुकाउ गर्न महानगरपालिकामा लेखि पठाईने छ ।

२१. संशोधनः यस कार्यविधिमा थपघट गर्ने अधिकार प्रचलित कानुनको अधिनमा रही नगरकार्यपालिकाको हुनेछ ।

अनुसूची -१

(दफा ६ को उपदफा ९ सँग सम्बन्धित)

श्री ललितपुर महानगरपालिका

विषयः- बजार अनुगमनको मासिक प्रतिवेदन ।

आज मिति २० / / देखि २० / / सम्म निम्न स्थानहरूमा बजार अनुगमन गर्दा निम्नानुसार देखिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

सि.नं.	अनुगमन गरिएको स्थान	अनुगमन गरिएको क्षेत्र/प्रकृति/ वस्तुहरू	अनुगमनको विवरण (परिणाम, अवस्था र अन्य कुरा) व्यवसायिक प्रतिष्ठा संस्था	सामानको जफत/ बरामदी नाम /परिमाण	नष्ट गरिएको वस्तु/परिमाण नाम परिमाण	सिलबन्दी गरिएको मात्रा / संख्या	गरिएको नमुना संकलन मात्रा/संख्या	कैफियत

बोधार्थः
श्री संयोजकज्यू
उपभोक्ता हित संरक्षण समिति ।

अनुसूची -२

(दफा ९ सँग सम्बन्धित)

(अ) अनुगमन गरिने वस्तुको वर्गीकरण: बजार अनुगमनको क्रममा बिभिन्न उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको अनुगमन गर्नु पर्ने भएकाले उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको निम्नानुसार वर्गीकरण गरिएको छ ।

समूह "क" -खाद्यान्न माछा/मासुजन्य/तरकारी फलफूल/दैनिक उपभोग्य

(१) खाद्यान्न तथा खाद्य पदार्थहरू नून, चिनी, चिया, कफी, मह, प्रशोधित पानी आदि ।

(२) अप्रशोधित, अर्धप्रशोधित वा प्रशोधित खाद्य पदार्थहरू,

(३) प्रशोधित खाद्य पदार्थ उत्पादन गर्न प्रयोग गरिने कच्चा पदार्थ,

(४) खाद्य पदार्थ उत्पादन गर्ने उद्योग,

(५) खाद्य पदार्थ विक्री वितरण गरिने विक्रीस्थल र भण्डारगृह वा संचय स्थल,

(६) खाने तेल, घिउ (वनस्पती घिउ समेत),

(८) दुध तथा दुग्ध पदार्थहरू र दुध प्याकिङ्ग गर्न प्रयोग हुने प्लाष्टिक पाउचहरू,

(९) माछा, मासु, अण्डा,

(१०) मसलाजन्य पदार्थहरू (जिरा, मरिच, अदुवा, लसुन, धनिया, बेसार, ज्वानो, मेथी, ल्वाङ, सुकुमेल, अलैंची, दाल्चिनी र खुर्सानी लगायतका मसलाको रूपमा उपभोग गरिने पदार्थहरू)

समूह "ख" औषधी एवं स्वास्थ्य सेवा

(१) औषधी तथा औषधीजन्य पदार्थहरू (पशुपंक्षी औषधी तथा जडिबुटीमा आधारित
औषधी समेत),

(२) औषधी उत्पादन गर्ने उद्योग तथा बिक्री वितरण गरिने स्थल,

(३) अस्पताल, नर्सिङहोम, क्लिनिक आदि स्वास्थ्य सेवा प्रदायक सस्थाहरु ।

समूह "ग" रासायनिक मल/विषदी/विउ बिजन/कृषि औजार:

(१) पशुपंक्षी आहार र त्यसमा प्रयोग हुने कच्चा पदार्थहरू समेत,

(२) रासायनिक मल, विषादी, बिउविजन, कृषि औजारहरु,

समूह "घ"इन्धन:

(१) इन्धन भण्डारण, पेट्रोलियम पदार्थको नापतौल, गुणस्तर मूल्य तथा मापदण्डहरूको परिपालना,

समूह “ङ” निर्माण सामाग्रीः

(१) ढुङ्गा, इटा, गिट्टी, बालुवा लगायतका निर्माण सामाग्री तथा सोसँग सम्बन्धित उद्योग, भण्डारण स्थल र बिक्री वितरण स्थल ।

समूह “च” शैक्षिक सामाग्रीः

(१) पाठ्य सामग्री, स्टेशनरी लगायतका शैक्षिक सामाग्रीहरु ।

(२) शिक्षा निर्देशिका अनुसार विद्यालयहरुको शूल्क आदि ।

समूह “छ” होटल/लज/रेष्टुरा/खाजाघर/चमेना गृह/लजः

(१) होटल/रेष्टुरा/खाजाघर/चमेना गृह/लजको सरसफाइ तथा अन्य व्यवस्थापन

(२) प्रशोधित र अप्रशोधित वस्तुहरुको भण्डारण

(३) होटल, रेष्टुरा तथा मिठाई पसलहरूमा बिक्री हुने पकवान तथा प्याकेजिङ्ग गरी बिक्री हुने खाद्य पदार्थहरू, हल्का पेय पदार्थहरू, मदिराजन्य पदार्थ,

समूह “ज” सुर्तिजन्य पदार्थः

(१) सुपारी, पानपराग, सुर्ती, विडी, चुरोट तथा सुर्तीजन्य पदार्थ ।

समूह "झ" नाप तौलः

(१) ढक, तराजु लगायतका नापतौलमा प्रयोग हुने उपकरणहरू ।

समूह "ञ" पशुपंक्षी हाट बजारः

(१) पशुपंक्षी हाटबजार तथा बिक्री स्थल ।

समूह "ट" सौन्दर्य सामाग्रीः

(१) विभिन्न प्रकारका सौन्दर्य सामाग्रीहरु

(२) व्यूटि पार्लर/सैलुन आदि ।

समूह "ठ" विद्युतीय सामानहरुः

(१) विद्युतीय सामानहरू,

(२) इलेक्ट्रोनिक्स सामानहरू, इलेक्ट्रीक सामानहरु ।

समूह "ड" रङ्ग/रोगनः

(१) विभिन्न कम्पनीका भवन सम्बन्धि रङ्ग र रङ्ग रोगन संबन्धी सामाग्रीहरु ।

समूह "ढ" गरगहना :

(१) सुन, चाँदि, हिरा, मोती, जवाहरत तथा सो बाट निर्मित गरगहनाहरुको नापतौल एंव गुणस्तर ।

समूह "ण" सवारी साधन

(१) ट्याक्सी मिटर शुल्क र रिक्सा, नगरबस आदिको भाडा आदि ।

समूह "त" अन्यः

(१) अन्य उपभोग्य वस्तुहरूको उत्पादन स्थल, प्रशोधन स्थल, ढुवानीको अवस्था, बिक्री स्थलहरू,

(आ) अनुगमन गरिने सेवाको विवरणः

(१) व्यापारिक सेवा

(२) संचार सेवा,

(३) स्थल यातायात तथा हवाई सेवा,

(४) बिद्युत सेवा,

(५) खानेपानी सेवा,

(६) विज्ञापन सेवा अन्य उपभोग्य सेवाहरू,

(७) स्वास्थ्य सेवा,

(८) शिक्षा सेवा,

(९) वित्तीय सेवाहरु ।

अनुसूची - ३

बजार अनुगमन फारम

(बजार अनुगमन फारमको प्रमाणित प्रति सम्बन्धित व्यवसायीलाई दिनु पर्नेछ)

व्यापारिक प्रतिष्ठानको नामः श्री
ठेगानाः

प्रोपराइटर वा फर्मधनीको नामः
फोन नं.:

यस कार्यालयको नेतृत्वमा खटिएको बजार अनुगमन टोलीबाट तपाईको विक्रीस्थल/गोदाम/उद्योगको निरीक्षण गर्दा निम्न अनुरूपको स्थिति भेटिएकोले देहायअनुसार गर्नु गराउनु हुन निर्देशन दिइएको छ ।

क.सं.	**विवरण**	**भएको**	**नभएको**	**टोलीबाट दिइएको निर्देशन**
१.	मूल्य-सूची			
२.	साइनबोर्ड			
३.	व्यवसायदर्ता/नवीकरण			
४.	नापतौलको प्रमाण			
६.	लेबलमा खुलाउनुपर्ने कुराहरू स्पष्ट उल्लेख भए/नभएको			
७.	म्याद नाघेको सामाग्री			
८.	स्थायी लेखा (PAN) नम्बर/Vat मा दर्ता			
९.	बिक्री बिल दिने प्रक्रिया भए/नभएको			

१०.	खाद्य अनुज्ञा-पत्र (खाद्य उद्योगको लागि)			
११.	मासुको गुणस्तर सन्तोषजनक भए/नभएको			
१२.	मिठाईको गुणस्तर लगायतका पक्षहरू सन्तोषजनक			
१३.	ग्याँसको तौल, मूल्य लगायतका विषय सन्तोषजनक			
१४.	खरिद बिल/नभएको			
१५.	यस अगाडिको निर्देशनमा पालना			
१६.	अन्य कैफियतपूर्ण स्थिति (खुलाउने)			

एक पटक दिइएका निर्देशनहरू पुनः अनुगमन गर्दा पालना नभएको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम कडा कारबाही हुनेछ ।

निरीक्षण टोली

१. संयोजक श्री ....

२. सदस्यश्री ....

३. सदस्यश्री ....

४. सदस्यश्री ....

५. सदस्यश्री...............................

मथि उल्लेखित विवरण ठीक छ भनी उत्पादक/बिक्रेताको नाम र सही

प्रतिष्ठानको छाप

अनुसूची - ४
(दफा १३ संग सम्बन्धित)
मुचुल्का

.... जिल्ला ....महानगरपालिका . ... वडा नं. ...... टोल.......मा खडा गरेको घटनास्थल /बरामदी/खानतलासी/शिलछाप लगाएको मुचुल्काः-

१. उजुरी वा सूचनाको छोटकरी विवरणः-

२. चार किल्ला सहित खानतलासी/बरामदी गरिएको चिज वस्तुको नमुना तथा ठाउँको विवरणः-

३. बरामद भएको सामान/दसीको विवरण/शिलछाप गरिएको विवरणः-

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

४. खानतलासी/बरामदी भएको देखे बमोजिम सहि छाप गर्ने साक्षीः- (नाम, वतन समेत)

(क)

(ख)

(ग)

५. रोहबरमा बस्नेहरूको नाम, थर, उमेर, वतन र सहिछापः-

(क)

(ख)

(ग)

६. निरिक्षण टोलीले मेरो उद्योग, गोदाम,पसलमा अनुगमन गर्दा कुनै सामान हिनामिना भएको छैन । माथि प्रकरण ३ मा उल्लेख भएको चिज वस्तु तथा सामानहरू .... उद्योग, गोदाम,पसलबाट बरामद भएको हो । साथै टोलीले लगाएको सिल थान......छाप भएको ठिक साँचो हो भनि सहिछाप गर्नेः-

(क)

(ख)

(ग)

७. कार्य तामेली गर्नेः-

(क)

(ख)

(ग)

मितिः-

समयः-

अनुसूची - ५

दफा १३ संग सम्बन्धित

तारेख भरपाई

पक्ष:...

विपक्ष : जिल्ला .... गाउंपालिका/न.पा/म.न.पा......................वडा नं. .... स्थायी घर भई हाल .... जिल्ला .... गाउपालिकान/न.पा/म.न.पा .... वडा नं.............बस्ने श्री .... का नाती/नातिनीश्री ....का छोरा/छोरी बर्ष .... को ....नामक व्यवसायका सञ्चालक श्री .... सम्पर्क नं. ....।

तारेख

मिति ....साल .... महिना .... गते ....रोज दिनको समय ....बजे उपस्थित हुनेछु भनि सही छाप गर्ने ।

हस्ताक्षर:

नाम:

मिति.....................साल............महिना...........गते .... रोज दिनको समय ....बजे उपस्थित हुनेछु भनि सही छाप गर्ने ।

मिति .... साल ....महिना .... गते ....रोज दिनको समय ....बजे उपस्थित हुनेछु भनि सही छाप गर्ने ।

प्रमाणिकरण मिति

२०८२/०८/१४

आज्ञाले

रेखा दास श्रेष्ठ

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत